

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SKALE**

z dnia

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Skale za rok 2023.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023, poz. 901 z późn. zm.) Rada Miejska w Skale uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale za rok 2023 w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skala.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Sobczyk

KIEROWNIK
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W SKALE

mgr Barbara Stanisł

RADCA PRAWNY

mgr Piotr Ziobnik
KR - 1095

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Rada Miejska, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe Kierownik przedstawia sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2023 r. i wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

Wobec powyższego podjęcie stosownej uchwały jest zasadne.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKO GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W SKALE ZA
2023 ROK.

1. Wstęp

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale przedkłada sprawozdanie z działalności za rok 2023.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) kierownik ośrodka pomocy społecznej składa coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka i przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi nie są w stanie sobie poradzić, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczna jest zadaniem państwa. Na organach władzy ciąży obowiązek wykonywania konstytucyjnych zadań gwarantujących ochronę jednostki w trudnych sytuacjach życiowych poprzez udzielanie jej różnych form wsparcia. Problematyka pomocy społecznej jest bardzo istotna dla funkcjonowania współczesnego państwa. Sprawna realizacja społecznych funkcji państwa w wielu przypadkach warunkuje zadowolenie obywateli z wykonywania przez organy administracji usług publicznych. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale jest jednostką organizacyjną Gminy Skala powołaną do wykonywania zadań z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, i innych zadań określonych w statucie Ośrodka.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jest Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.). Ustawa o pomocy społecznej jest głównym i najważniejszym dokumentem regulującym kształt systemu pomocy społecznej w Polsce. Definiuje ona m.in. zadania z zakresu pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, organizację pomocy społecznej, jak i zasady oraz tryb postępowania kontrolnego z zakresu pomocy społecznej. W ustawie tej zamieszczono również definicję pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa i zaznaczono, że za jej organizację odpowiedzialne są zarówno organy administracji rządowej jak i samorządowej, które powinny współpracować ze sobą, jak i z innymi organizacjami społecznymi i pozarządowymi. Ustawa o pomocy społecznej jasno określa kompetencje gmin, powiatów, samorządów województw i wojewodów oraz ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, a także rodzaje świadczeń pieniężnych i niepieniężnych oraz warunki ich przyznawania.

Poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

1. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r.
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r.,
3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r.
4. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r.
5. ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014 r.,
6. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r.,
7. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 r.
8. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.
9. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.
10. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.
11. ustawy o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r.
12. ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
13. uchwały Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018r. (M.P. z 2018r. poz.1007)
14. ustawy o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r.
15. ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa z dnia 12 marca 2022 r.
16. ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. z dnia 15 grudnia 2022 r.

2. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w zakresie realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej

Zgodnie z brzmieniem ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej jest narzędziem instytucji polityki społecznej państwa mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ustawowo zobowiązany jest również do podejmowania innych zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych. Ośrodek współpracuje w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organami administracji samorządowej, rządowej, organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi. Realizując zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale ma na celu dążenie do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców miasta i gminy osób przebywających na jego terenie, dbać o zapewnienie prawidłowego rozwoju i funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i kryzysy, budowanie właściwych relacji między jej członkami, właściwe pełnienie przez nich ról społecznych, wspieranie ich dążeń do usamodzielnienia, bezpieczeństwo oraz właściwy rozwój i wyrównywanie szans dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie demoralizacji, patologiom i wykluczeniu społecznemu mieszkańców miasta i gminy. Wypełniając swoje zadania Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale kieruje się zasadami równości, pomocniczości, solidarności oraz subsydiarności, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli. Rozeznaje i realizuje potrzeby obywateli i potrzeby wskazane przez władze miasta. Realizuje działania wynikające z zapisów strategii rozwiązywania problemów społecznych.

2.1 Formy udzielanej pomocy

Rodziny korzystają z pomocy społecznej z powodu trudnej sytuacji socjalno-bytowej. Katalog powodów umożliwiających korzystanie z pomocy społecznej został określony w art. 7 Ustawy o pomocy społecznej. W roku 2023 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale udzielał pomocy z następujących powodów:

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
8. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
9. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
10. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
11. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomanii,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Tabela Nr 1. Powody przyznania pomocy społecznej rok 2023

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	133	75	251
SIEROCTWO	2	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	2	0	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	12	7	59
W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIEŁODZIETNOŚCI	5	7	5	41
BEZROBOCIE	6	45	20	96
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	52	29	67
DLUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	94	60	164
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	9	15	10	49
W TYM:				
RODZINY NIEPEŁNE	10	6	3	15
RODZINY WIEŁODZIETNE	11	2	2	10
PRZEMOC W RODZINIE	12	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	0	0	0
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	6	3	14

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art. 7 pkt 11)	17	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	0	0	0
KŁĘSKA ŹYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

W 2023 roku głównymi powodami przyznawania świadczeń były: ubóstwo (133 rodzin) oraz długotrwała lub ciężka choroba (94 rodzin). Kolejnymi najczęściej występującymi powodami udzielania pomocy społecznej były: niepełnosprawność (52 rodzin), bezrobocie (45 rodziny) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (12 rodzin, w tym 7 potrzeba ochrony wielodzietności). Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego występowały w 6 rodzinach. Inne powody mają miejsce w pojedynczych przypadkach. Tabela 1 przedstawia strukturę powodów przyznawania pomocy społecznej w roku 2023. Powody przyznawania świadczeń mogą współwystępować ze sobą, wobec tego nie sumują się.

2.2. Świadczenia pieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów: konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 zł netto.
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł netto.

Świadczenia z pomocy społecznej przyznawane są w formie:

- świadczeń pieniężnych,
- świadczeń niepieniężnych.

Tabela Nr 2. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	2023		
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ogółem	227	144	274
- W tym : korzystających ze świadczeń pieniężnych	202	136	248
- W tym : korzystających ze świadczeń niepieniężnych	45	29	87

Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale w 2023 r. należały:

- Zasiłek stały,
- Zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Zasiłek stały

Pomoc w postaci zasiłku stałego realizowana jest w ramach zadań własnych gminy. Zasiłek stały wspierał osoby niezdolne do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, pozostające w ubóstwie. To obligatoryjne świadczenie przysługuje osobie niepełnosprawnej, która posiada co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności, a także nie posiada uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Dodatkowym warunkiem jest wysokość posiadanego dochodu, która ma wpływ na kwotę przyznanego świadczenia.

W 2023 r. zasiłek stały ustalany był w wysokości:

- **w przypadku osoby samotnie gospodarującej** - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 719 zł miesięcznie;
- **w przypadku osoby w rodzinie** - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie mogła być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania lub zasiłku dla opiekuna,

zasiłek stały nie przysługuje. Przy ustalaniu uprawnienia oraz wysokości zasiłku stałego do dochodu nie wlicza się kwoty zasiłku okresowego. Poniesione wydatki na wypłatę zasiłków stałych w 2023 roku wyniosły 220 788,66 zł. Średnia wartość świadczenia w formie zasiłku stałego w 2023 roku wyniosła 653,22 zł. Z tej formy pomocy skorzystało 31 osób. W 2023 wyegzekwowano zwrot bieżący i zaległy nienależnie pobranych zasiłków stałych z winy świadczeniobiorców, w łącznej wysokości 5 192,42 zł.

Ponad to w związku z Obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 kwietnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o pomocy społecznej, z dniem 1 stycznia 2024 r. weszły w życie nowe brzmienia ust. 2 i 3 w art. 37 u. p.s., zgodnie z którymi od 1 stycznia 2024 r. zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 1000 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kwotą stanowiącą 130% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 100 zł miesięcznie.

Tabela Nr 3. Realizacja wypłat zasiłków stałych w latach 2022-2023.

Forma pomocy	2022					2023				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Zasiłki stałe ogółem:	36	355	222351,68	36	39	31	338	220 788,66	31	33
Osoby samotnie gospodarującej	33	347	218859,60	33	36	29	325	213659,16	29	29
Osoby pozostającej w rodzinie	3	8	3492,08	3	6	2	13	7129,50	2	4

Jak wynika z powyższych danych, liczba osób korzystających z pomocy w formie zasiłków stałych na przestrzeni lat 2022-2023 zmniejszyła się w związku z nabyciem uprawnień do świadczeń emerytalnych z świadczeń emerytalnych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz śmierci osób pobierających zasiłek stały

Zasilek okresowy

Świadczenie adresowane jest do osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium ustawowego ustalonego na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Zasilek okresowy ustala się do wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Tabela Nr 4. Realizacja wypłat zasiłków okresowych w latach roku 2022- 2023.

Forma pomocy	2022					2023				
	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe ogółem	76	444	124364,59	72	129	71	500	144502,28	66	112
w tym										
Środki własne gminy	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dotacja	X	X	124364,59	X	X	X	X	144502,28	X	X
w tym przyznane z powodu:										
Bezrobocia	40	179	76576,03	37	75	39	205	86075,00	36	63
długotrwałej choroby	11	53	22900,98	10	25	10	46	28098,00	8	21
niepełnosprawność	25	202	22138,98	25	29	26	232	27293,28	26	33
Inne	5	10	2748,60	5	6	3	17	3036,00	3	3

Z powyżej tabeli wynika, że zasiłek okresowy w 2023 roku w stosunku do roku 2022 był wypłacony w wyższej kwocie w związku z nabyciem prawa do pomocy w formie zasiłku okresowego. Nie zmieniła się jednak hierarchia powodów przyznawania, na pierwszym miejscu podobnie jak w roku ubiegłym znalazło się bezrobocie, na drugim niepełnosprawność, a na kolejnym długotrwała choroba. Z tej formy pomocy skorzystało 66 osób w liczbie 500 świadczeń. W 39 przypadkach zasiłek okresowy przyznawany był z powodu bezrobocia, kolejnym powodem pobierania zasiłku okresowego była niepełnosprawność, z tego tytułu otrzymało go 26 osób, a 10 osób z powodu długotrwałej choroby. Z innych powodów z których zasiłek okresowy przyznano 3 osobom to m.in. trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Zasiłki celowe i celowe specjalne

Zasiłek celowy jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu. Specjalny zasiłek celowy- świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tabela Nr 5. Realizacja wypłat zasiłków celowych (łącznie z zasiłkiem celowym na zakup żywności) w latach 2022-2023.

Forma pomocy	2022					2023				
	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe Ogółem	183	x	160850,00	131	242	179	x	141050,77	121	221
w tym specjalne zasiłki celowe	20	78	35050,00	48	97	51	73	27700	49	101

Z powyżej tabeli wynika, że zasiłek celowy łącznie z zasiłkiem celowym na zakup żywności w 2023 roku w stosunku do roku 2022 był wypłacony w niższej kwocie. Liczba osób która w 2023 r. skorzystała z tej formy wsparcia wyniosła 179 osób.

3. Świadczenia niepieniężne realizowane na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Do świadczeń niepieniężnych zaliczają się między innymi:

1. praca socjalna,
2. poradnictwo specjalistyczne,

3. usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne,
4. kierowanie i opłacanie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej,
5. kierowanie do ośrodków wsparcia i mieszkań chronionych,
6. składka na ubezpieczenie zdrowotne.
7. sprawienie pogrzebu,

3.1. Praca socjalna

Ustawa o pomocy społecznej kładzie szczególny nacisk na pracę socjalną, która jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby/rodziny oraz stworzenie wielopłaszczyznowej diagnozy, na podstawie której konstruowany jest plan pracy z rodziną. Praca socjalna to zespół metodycznych czynności podejmowanych w określonym celu, świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym, jak również w celu zapobiegania pogarszaniu się ich sytuacji. Celem pracy socjalnej jest umożliwienie, wspieranie lub wywoływanie zmiany sposobu funkcjonowania osoby i rodziny oraz jej otoczenia, a także wzmacnianie potencjału osób i rodzin do przewycięzania trudnych sytuacji życiowych. Kluczowymi elementami w pracy socjalnej, wpływającymi na jej jakość oraz skuteczność są: relacja, komunikacja i motywowanie. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód. W 2023 roku pracą socjalną objętych zostało 269 osób. Pracownicy socjalni podejmują działania w tych obszarach funkcjonowania, w których osoba/rodzina napotyka trudności, których nie jest w stanie samodzielnie pokonać i wymaga wsparcia np. w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, prowadzeniu gospodarstwa domowego, podtrzymaniu zdrowia, zdobyciu pracy, kontaktach z otoczeniem. Najwięcej działań zostało podjętych w obszarze funkcjonowania rodziny tj. relacji w rodzinie, realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowania rodziny w środowisku oraz funkcjonowania osoby tj. relacji osoby z niepozostającymi we wspólnym gospodarstwie domowym członkami rodziny, w tym rodziną mieszkającą oddzielnie, funkcjonowania osoby w środowisku. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o zawarty z rodziną/osobą kontrakt socjalny, czyli pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy. Kontrakt socjalny zawierany jest w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osób lub rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Treść i sposób zawieranej w formie kontraktu socjalnego umowy są efektem indywidualnego podejścia do rodziny/osoby w oparciu o dobrze przygotowaną diagnozę. W trakcie opracowania diagnozy rodzina/osoba definiuje przyczyny

trudnej sytuacji, w której się znalazła oraz źródła tych przyczyn. Określa zasoby i możliwości własne oraz środowiska. Omawia ograniczenia powodujące trudności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Kontrakt socjalny służy jasnemu i precyzyjnemu formułowaniu celów dotyczących zmian, jakie zamierza się osiągnąć oraz wyznaczeniu dla nich ram czasowych. Pozwala rodzinom lub osobom zainteresowanym rozwiązaniem swoich problemów na wybór odpowiednich środków i metod działania prowadzących do realizacji długofalowego planu pomocy. W kolejnych etapach realizacji umożliwia dokonywanie oceny osiąganych celów, zarówno krótko jak i długoterminowych, poprzez porównanie stanu wyjściowego osoby/rodziny ze stanem aktualnym. Ocena umożliwia stwierdzenie, czy w sytuacji osoby/rodziny zachodzą zmiany i czy zmierzają one w wyznaczonym przez strony kontraktu kierunku. Pisemna forma kontraktu daje możliwość zarówno rodzinom/osobom jak i pracownikowi socjalnemu konfrontowania podejmowanych ustaleń z dalszą ich realizacją. W 2023 roku zawarto 13 kontraktów socjalnych.

Tabela Nr 6. Realizacja pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych w 2023 roku.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Praca socjalna ogółem	141	269
W tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	37	69
Kontrakt socjalny	13	13

3.2. Poradnictwo

W obszarze działań pomocowych duże znaczenie ma również zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tym psychologicznego i prawnego. Pracownicy Ośrodka podejmowali działania na rzecz osób i rodzin w celu zapobiegania pogłębianiu się występujących dysfunkcji w ramach porad, które polegały na udzieleniu bezpośredniego wsparcia osobie lub rodzinie przeżywającej sytuację szeroko rozumianego kryzysu np. dotkniętej przemocą, przeżywającej chorobę psychiczną własną lub członka rodziny, kryzys powstały w wyniku nagłej zmiany sytuacji życiowej, straty etc. W strukturze Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale działa Punkt Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą. W ramach oferowanego wsparcia w Punkcie dostępni są specjaliści: psycholog, mediator.

3.3. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale organizował i zabezpieczał zgodnie z potrzebami pomoc w formie usług opiekuńczych dla mieszkańców Miasta i Gminy Skala. Pomoc ta przysługiwała osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub uzasadnionych przyczyn wymagały pomocy osób innych, a były jej pozbawione.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należało organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Tabela Nr 7. Realizacja usług opiekuńczych w roku 2023

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2023	8	2911	67363,40	8	9

Odpłatność za usługi opiekuńcze określała tabela odpłatności zawarta w Uchwale nr XII/107/19 Rady Miejskiej w Skale z dnia 24 września 2019 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat i trybu ich pobierania, zmieniona uchwałą nr NR LIII/616/22 Rady Miejskiej w Skale z dnia 27 października 2022 r. Koszt jednej godziny ww. usług w 2023 roku wynosił od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. – 22,80 zł, od 1 lipca 2023 r. – 23,50 zł. Do najważniejszych problemów ludzi starszych i niepełnosprawnych należy samotność i poczucie bezradności. Prowadzą one do stopniowej marginalizacji i wykluczenia ze społeczności lokalnej. Przesłaniem niesionej przez ośrodek pomocy było zapobieganie temu zjawisku, zwłaszcza wśród osób samotnych. Umożliwienie prawidłowego funkcjonowania podopiecznych ośrodka w środowisku domowym to istota usług opiekuńczych. Większość beneficjentów nie dopuszcza możliwości spędzenia schyłku swojego życia w obcym miejscu. Opiekunowie są osobami z wieloletnim doświadczeniem w pracy z osobami niepełnosprawnymi i starszymi. Niejednokrotnie akceptacja ze strony podopiecznych jest tak duża, że traktowane są jak najbliżsi członkowie rodziny, a w przypadku osób samotnych często stają się nieformalnymi członkami rodziny. Ośrodek ściśle współpracował z rodzinami, dążąc do maksymalnego ich zaangażowania w organizację opieki dla niepełnosprawnych beneficjentów. Współpraca miała zapewnić maksymalną kompensację malejącej wraz z wiekiem samodzielności

zaspokajania potrzeb oraz ograniczanie barier społecznych. Katalog wykonywanych usług dostosowany był do indywidualnych potrzeb każdego podopiecznego, by realizacja usług była zgodna z faktycznymi potrzebami w środowisku chorego oraz z możliwościami ośrodka.

3.4. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie kosztów pobytu mieszkańców gminy w tych domach

Kierowanie do Domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt to zadanie własne gminy finansowane ze środków własnych. Odpłatność poniesiona za pobyt 10 osób w DPS (tj. 114 świadczeń) w 2023 roku wyniosła 385 344,35 zł. Średnia miesięczna wartość świadczenia na osobę wyniosła 3265,63 zł. Osoby te zostały umieszczone w DPS głównie z uwagi na potrzebę opieki pielęgnacyjnej przez całą dobę, której nie mogły mieć zapewnionej w miejscu zamieszkania. Wydatki ponoszone przez ośrodek w tym zakresie stanowią uzupełnienie odpłatności dokonywanej przez mieszkańców.

Tabela Nr 8. Wydatki gminy za pobyt podopiecznych w DPS w latach 2022 – 2023.

Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń /zł/	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rok 2023	10	114	480 945,02	10	10

Tabela Nr 9. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej w 2023

Rok	Odpłatność za pobyt w DPS:
2022	385 344,35 zł
2023	480 945,02

3.5. Schronienie

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Dodatkowo w 2023 roku Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił schronienie dla 2 osób bezdomnych. Całkowity koszt pobytu w schronisku dla bezdomnych wyniósł 17 993,14 zł.

3.6. Składka zdrowotna

Poniesione wydatki w ww. klasyfikacji budżetowej w 2023 roku wyniosły 18 572,62 zł. Przyznawanie i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne to zadanie własne gminy, finansowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przyznawane jest osobom uprawnionym do zasiłku stałego, które nie posiadają innego tytułu do ubezpieczenia.

W 2023 roku tą formą pomocy objęto 29 osób, łącznie przyznano 317 świadczeń.

3.7. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z przepisami Ustawy o pomocy społecznej gmina ma obowiązek sprawienia pogrzebu osobie zmarłej. Sprawienie pogrzebu jest jednym ze świadczeń niepieniężnych przyznawanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Organ zorganizuje pogrzeb, gdy osoba zmarła nie posiadała rodziny lub członkowie rodziny odmawiają podjęcia działań zmierzających do pochówku. Organizacja pogrzebu odbywa się na zasadach określonych przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego. Ośrodek Pomocy Społecznej zamawia wykonanie usługi w firmie pogrzebowej. W 2023 r. nie sprawiono pogrzebu.

3.8. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki - zadanie zlecone finansowane ze środków publicznych

Jest zadaniem zleconym gminie, a środki na jego realizację w całości pochodzą z dotacji. Wynagrodzenie należne jest opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną i jest przyznawane przez sąd (wypłata świadczenia jest realizacją postanowienia sądu). Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd i w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. W roku sprawozdawczym Ośrodek wypłacił świadczenia dla 6 opiekunów prawnych, którzy sprawują opiekę, na łączną kwotę 33 137,64 zł.

4. Program „Posilek w szkole i w domu”

W 2023 r. Wieloletni rządowy program „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 był realizowany przez Gminę Skąpa na podstawie przyjętego uchwałą nr III/18/2018 Rady Miejskiej w Skąpie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania w związku z rządowym programem „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Pomoc w zakresie dożywiania mogła być przyznana, jeżeli dochód nie przekracza 200 % kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej, tzn. 1552,00 zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej oraz w przypadku rodziny kwoty 1200,00 zł pomnożonej przez liczbę członków rodziny.

W ramach ww. programu opracowane zostały 3 moduły:

1. Moduł dla dzieci i młodzieży.
2. Moduł dla osób dorosłych.
3. Moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach.

W ramach modułu 1 i 2 program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- 1) posiłek
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności
- 3) świadczenie rzeczowe w postaci artykułów żywnościowych

Łącznie programem „Posilek w szkole i w domu” zostało objętych 167 osób. Na realizację zadania ogółem wydatkowano 130 462,00 zł. Dożywiano dzieci i młodzież zamieszkującą w Gminie Skąpa, a uczącą się poza miejscem stałego zameldowania w 3 placówkach na łączną kwotę 3 973,50 zł.

Na posiłki przyznane decyzją wydatkowano 39 938,50 zł, natomiast na zasiłki celowe na żywność wydatkowano kwotę 86 550,00 zł. Z posiłku skorzystało ogółem 40 osób, w tym 34 dzieci/młodzieży w szkołach, 3 osoby dorosłe w szkołach oraz 3 osoby dorosłe w formie pełnego obiadu w miejscu zamieszkania. Dodatkowo w 2023 roku pomocą w formie świadczenia pieniężnego, tj. zasiłku celowego na zakup żywności objęto 139 osób.

Tabela Nr 10. Realizacja programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” w 2023 r.

Programu wieloletni „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” w 2023 r.	OGÓŁEM
Koszt Programu Ogółem	130 462,00
Pomoc w formie posiłku	39 938,50
Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	86 550,00
Dożywianie dzieci poza miejscem zamieszkania z tzw. „listy dyrektorskiej”	3 973,50

Poza Programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023” przyznano na pomoc w formie dofinansowania zapewnienia posiłku i przyznania zasiłku celowego na zakup żywności, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt. 3 i 5 ustawy o pomocy społecznej w trybie art. 115 ustawy. W ramach ww. wsparcia wydatkowano 5 400,00 zł, z czego dotacja wyniosła 4 320,00 zł natomiast wkład własny wyniósł 1 080,00 zł.

Ponad to Uchwałą Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. został ustanowiony wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028”, Uchwałą Nr LXX/75/23 Rada Miejska w Skale z dnia 30 listopada 2023 r. przyjęła lokalny wieloletni program osłonowy „Posiłek w szkole i w domu” na terenie Gminy Skała na lata 2024 -2028.

DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

5. Świadczenia rodzinne

Zasiłek rodzinny przysługuje: rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka; opiekunowi faktycznemu dziecka; osobie uczącej (się oznacza to osobę pełnoletnią uczącą się, niepozostającą na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony) - jeżeli dochód na osobę

w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł miesięcznie, a w przypadku rodzin wychowujących niepełnosprawne dziecko 764 zł. miesięcznie.

Fundusz alimentacyjny uwarunkowany jest spełnieniem kryterium dochodowego określonego jako miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie nie przekraczający 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, jako zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin oraz osób niepełnosprawnych.

5.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Funkcjonujący system świadczeń rodzinnych ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka i przyznawany jest na roczny okres zasiłkowy, który trwa w okresie od 1 listopada do 31 października roku następnego. Uprawnionym jest rodzic, opiekun prawny lub faktyczny dziecka. O przyznanie zasiłku może zwrócić się także pełnoletnia osoba ucząca się w szkole lub w szkole wyższej do ukończenia 24 roku życia, jeśli nie pozostaje na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sodową prawa do alimentów z ich strony. Głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Zasiłek rodzinny wypłacany jest rodziną, w których dochód netto na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł lub 764,00 zł w przypadku rodziny gdy dziecko posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Natomiast w sytuacji przekroczenia ww. kwot zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków wraz z dodatkami, a kwotą o którą został przekroczony dochód rodzinny „zasada złotówka za złotówkę”.

Tabela Nr 11. Realizacja wypłat świadczeń rodzinnych 2022-2023

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023	
		Kwoty	Liczba świadczeń	kwoty	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	431 418,15	3 754	327 408,18	2 803
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	370 680,07	1 776	279 711,32	1 405
a)	urodzenia dziecka	9 000,00	9	2 000,00	2
b)	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	37 700,00	97	32 161,30	99
c)	samotnego wychowania i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0	0
d)	samotnego wychowywania	15 179,48	81	10 345,02	58
e)	kształcenia i rehabilitacji	13 537,15	131	9 785,54	95

Lp.	Wyszczególnienie	2022		2023	
		Kwoty	Liczba świadczeń	kwoty	Liczba świadczeń
f)	rozpoczęcia roku szkolnego	22 163,51	232	17 829,54	183
g)	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	31 164,93	455	25 243,32	375
h)	wychowywania w rodzinie wielodzietnej	51 783,74	563	42 198,70	446
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	41 000,00	41	35 000,00	35
4.	Świadczenie rodzicielskie	149 151,26	167	105 147,90	112

5.2. Świadczenia opiekuńcze

Drugą grupą świadczeń rodzinnych są świadczenia opiekuńcze:

1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji - przyznawane niezależnie od dochodu,
2. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności (łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka – przysługuje jeśli dochód rodzinny osoby sprawującej opiekę oraz osoby wymagającej opieki nie przekracza 764,00 zł na osobę.
3. Świadczenie pielęgnacyjne Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia - przyznawane niezależnie od dochodu. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest corocznie waloryzowana

Tabela Nr 12. Realizacja wypłat świadczeń opiekuńczych 2022-2023

Rodzaj świadczenia	2022		2023	
	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłek pielęgnacyjny	2 228	479 164,80	2 162	465 351,04
Świadczenia pielęgnacyjne	440	914 600,96	431	1 055 744,06
Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0	0	0

Zasiłek dla opiekuna	12	7 440,00	12	7 440,00
Razem świadczeń opiekuńczych	2 680	1 401 205,76	2 605,00	1 528 535,10

Poddając analizie powyższe dane zauważyć należy, iż świadczenie pielęgnacyjne stanowi największą wartość wypłaty wśród świadczeń opiekuńczych. Wzrost realizacji świadczenia pielęgnacyjnego w stosunku do roku 2021 wynika z corocznej waloryzacji świadczenia. Wskaźnikiem waloryzacji jest zaś procentowy wzrost wysokości najniższego wynagrodzenia za pracę.

5.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje: matce, ojcu (w przypadku wykorzystania świadczenia rodzicielskiego przez matkę przez okres co najmniej 14 tygodni), opiekunowi faktycznemu dziecka (oznacza to osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, rodzinie zastępczej (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej) w przypadku objęcia opieką dziecka do ukończenia przez dziecko 7 roku życia. W przypadku, gdy kobieta urodzi dziecko w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych lub w ciągu miesiąca po jego zakończeniu świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1000,00 zł miesięcznie, od dnia porodu (dotyczy rodziców dziecka) lub od dnia objęcia dziecka opieką lub od dnia przysposobienia dziecka - przez okres: 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka, 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci, 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci, 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci, 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci. Świadczenie rodzicielskie przysługuje bez względu na dochody rodziny.

W roku 2023 wypłacono 112 świadczeń dla 18 osób na łączną kwotę 105 147,90 zł.

5.4. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje ojcu lub matce dziecka, a także opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty netto 1922 złotych. Jednorazowa zapomoga, tzw. „becikowe” przysługuje, jeśli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo.

W roku 2023 wypłacono jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 35 000,00 zł (liczba świadczeń 35)

5.5 Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego są wypłacane osobom uprawnionym zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy Skała na poczet zasądzonych alimentów. **Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.** Świadczenia z funduszu alimentacyjnego uwarunkowany jest spełnieniem kryterium dochodowego określonego jako miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie nie przekraczający 1209,00 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. Przy ustalaniu prawa do funduszu do dochodu rodziny nie wlicza się otrzymanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

Tabela Nr 13. Szczegółowe rozliczenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2022-2023

Fundusz alimentacyjny	2022	2023
Łączna kwota wypłaconych Świadczeń	135 139,87	114 661,70
Liczba świadczeniobiorców	26	24
Liczba świadczeń	321	310

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów gmina zobowiązana jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale podejmuje także liczne działania wobec dłużników alimentacyjnych, którzy zobowiązani są do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności, w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w 2023 roku dotyczyły w szczególności:

- ścisłej współpracy gminy wierzyciela z gminą dłużnika,
- ścisłej współpracy gmin z komornikami,
- aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
- złożenia przez gminę dłużnika zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa (określone w art. 209 § 1 i 3 kodeksu karnego) przez dłużnika za uporczywego uchylania się od alimentacji,
- wydanie decyzji uznających dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (art. 5 ust. 3 ww. ustawy),
- przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Na skutek podjętych działań dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 38 436,56 zł (w tym przekazane na budżet państwa – 23 061,92 zł, dochód własny gminy – 15 374,64 zł.)

6. Realizacja świadczeń wynikających z „Ustawy za życiem”

Od 1 stycznia 2017 weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin Za życiem. Ustawa określa zakres uprawnień kobiet, w szczególności kobiet w ciąży (dot. kobiet w ciąży powikłanej oraz kobiet z niepowodzeniami położniczymi) i rodzin dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. W ramach ustawy kobiety w ciąży i rodziny będą mogły skorzystać m.in. z poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka niepełnosprawnego, co koordynowane będzie przez asystenta rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W roku 2023 nie wypłacono żadnych świadczeń z ww. tytułu.

7. Karta Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny (zwana poniżej KDR) wprowadzona ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci (bez względu na ich wiek). Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu ofert: kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju dostępnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych, to wpływa przede wszystkim na obniżenie kosztów codziennego funkcjonowania. KDR przysługuje niezależnie od dochodów rodziny. Karta Dużej Rodziny jest dostępna w dwóch formach elektronicznej (dostępne w aplikacji mObywatel) i tradycyjnej (plastikowej).

W roku 2023 złożono do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 107 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub Wydanie Duplikatu Karty Dużej Rodziny.

8. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym, czyli stypendia i zasiłki szkolne są udzielane uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji i umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji ucznia. Przysługuje uczniom, którzy

wraz z rodziną mieszkają na terenie Gminy Skała. Przysługuje uczniowi jeśli dochód nie przekracza 600 zł na osobę w rodzinie oraz jednocześnie występuję w tej rodzinie: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Tabela Nr 14. Szczegółowe rozliczenie stypendium szkolnego 2022-2023

		Typ szkoły		Razem
		Podstawowa	Szkoła ponadpodstawowa	
Ogółem <i>liczba dzieci</i>	<i>I-VI 2022</i>	7	8	16
	<i>IX-XII 2022</i>	8	8	16
	<i>I-VI 2023</i>	5	5	10
	<i>IX-XII 2023</i>	3	4	7
Całkowity <i>koszt</i>	<i>I-VI 2022</i>	6 691,20	8 251,20	14 942,40
	<i>IX-XII 2022</i>	4 304,00	5 501,60	9 805,60
	<i>I-VI 2023</i>	3 792,00	4 218,00	8 010,00
	<i>IX-XII 2023</i>	1 904,00	2 876,80	4 780,80

9. Program „Czyste Powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania do wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od Burmistrza Miasta i Gminy Skała zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego. Do ustalania wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Zaświadczenia wydawane

są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej po uprzednim złożeniu wniosku. W 2023 roku wydano 130 zaświadczeń w tym dla gospodarstw wieloosobowych 102, a dla gospodarstw jednoosobowych 28 o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego dla potrzeb uczestnictwa w programie Czyste Powietrze.

10. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, udziela wsparcia każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni na własny koszt zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Pomoc przyznawana jest na wniosek osoby, która zapewniła zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy. Świadczenie pieniężne przysługuje tylko w przypadku, kiedy wnioskujący nie otrzymał dodatkowego wynagrodzenia, w tym za wynajem. Świadczenie wypłacane jest wysokości 40 zł za każdy dzień pomocy

W roku 2023 zostało złożonych do Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale 2 wnioski o udzielenie ww. wsparcia. dla 2 obywateli Ukrainy na kwotę 2 960,00 zł.

11. Refundacja podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w 2023 roku.

W dniu 15 grudnia 2022 r. sejm przyjął tekst ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu. Zasadniczym celem ustawy jest wprowadzenie maksymalnej ceny za paliwa gazowe na poziomie 200,17 zł/MWh oraz zamrożenie wysokości stawek opłat dystrybucyjnych. Cena maksymalna będzie przysługiwała “odbiorcom uprawnionym”, a więc podmiotom wskazanym w art. 62b ust. 1 pkt 2 ustawy. Dodatkowo odbiorcy paliw gazowych w ramach gospodarstw domowych będą mogli wnioskować w refundacje kwoty podatku VAT wynikającej z opłaconej faktury dokumentującej dostarczenie paliw gazowych, jeżeli jako główne źródło ogrzewania domowego wykorzystywane jest urządzenie zasilane paliwami gazowymi oraz przeciętny miesięczny dochód w gospodarstwie domowym jednoosobowym nie przekracza 2100 zł albo w gospodarstwie domowym wieloosobowym

przeciętny miesięczny dochód nie przekracza 1500 zł na osobę. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował refundacje kwoty VAT wynikającą z dostarczonych faktur dokumentujących dostarczenie paliw gazowych za rok 2023 na kwotę 19 222,66 zł. Liczba wniosków złożona w roku 2023 do tut. Ośrodka wyniosła 100.

12. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

W 2023 roku kontynuował działalność Gminny Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta i Gminy Skala. Celem Zespołu jest zintegrowanie działań służb i instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy na terenie Miasta i Gminy Skala. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele takich instytucji jak: szkoła, sąd, policja, przychodnia lekarska, ośrodek pomocy społecznej, gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, kuratorzy. W 2023 roku do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 14 „Niebieskich Kart - A”. Oprócz „nowych środowisk” kontynuowano pracę z rodzinami, którym wcześniej założono 7 Niebieskich Kart. W 2023 roku pomocą objęto 18 rodzin, w których zamieszkiwało 45 osób. W 2023 r. zostało zwołanych 28 spotkań grup diagnostyczno pomocowych.

Prace grupy obejmowały:

- diagnozę, plan pomocy, podział działań,
- ewaluację działań i monitoring rodziny,
- określenie efektów działań, decyzję o zakończeniu pracy grupy roboczej.

W 2023 roku zakończono procedurę Niebieskich Kart w przypadku 14 rodzin. Oprócz tego w Punkcie Informacyjnym, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą prowadzone było poradnictwo psychologiczne, dyżury mediatora. Liczba porad/wsparcia wyniosła: psycholog - 90, mediator - 3, porady prawne - 39 .

22 czerwca 2023 roku zmieniła się ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ochronie osób doznających przemocy domowej.

W zakresie pojęcia przemocy: rozszerzone zostało rozumienie przemocy.

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na utratę życia, zdrowia lub mienia
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

W zakresie osoby doznającej przemocy domowej:

Przez osobę doznającą przemocy domowej rozumie się:

- małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania
- małoletniego

wobec, których stosowana jest przemoc domowa

- Małoletni, będący świadkiem przemocy wobec osób, o których wyżej mowa, staje się z automatu osobą doznającą przemocy domowej

- Świadkiem przemocy domowej jest ten, kto posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widział akt przemocy domowej

Formy pomocy:

- Osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się w ramach schronienia w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia, co najmniej podstawowe usługi w zakresie interwencyjnym, terapeutycznym – wspomagającym oraz potrzeb bytowych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa tym osobom, a także udzielenie pomocy i wsparcia zgodnie z ich potrzebami dostosowanymi do ich sytuacji życiowej
- Pomoc i wsparcie świadczone są przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej dających gwarancję wysokiej jakości usług – psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, prawników i terapeutów

W zakresie osoby stosującej przemoc domową:

- Przez osobę stosującą przemoc rozumie się osobę pełnoletnią, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wymienionych wyżej
- Od 15 sierpnia 2023 r łączy się nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zamieszkiwanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia przez osobę stosującą przemoc. Dodatkowo wchodzi zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy, zakaz wstępu na teren szkół, placówek oświatowych, miejsca pracy do których uczęszcza osoba doznająca przemocy
- Osoba stosująca przemoc domową, po skierowaniu przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:
- Zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych lub w programach psychologiczno – terapeutycznych
- Dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się na ww programy w wyznaczonym terminie
- Ukończyć ww. programy w wyznaczonym terminie
- Dostarczyć grupie diagnostyczno – pomocowej zaświadczenie o ukończeniu ww. programów w wyznaczonym terminie

- Uporczywe niestosowanie się do ww. obowiązków określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności lub grzywny.

13. Asystent rodziny - System pieczy zastępczej

W roku 2023 Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zapewniał rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcie w formie asystenta rodziny. W Ośrodku zatrudniony był jeden asystent rodziny. Wsparciem asystenta rodziny w 2023 roku objętych było 15 rodzin, w których wychowywało się 25 dzieci.

Tabela Nr 16. Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku 2023:

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	0
2.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, z tego:	15
2.1.	do trzech miesięcy	3
2.2.	powyżej 3 miesięcy do 12 miesięcy	4
2.3.	powyżej 1 roku	8
3.	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny, w tym:	25
3.1.	dzieci od 0 do 3 roku życia	2
3.2.	dzieci powyżej 4 do 6 roku życia	1
3.3.	dzieci powyżej 7 do 13 roku życia	18
3.4.	dzieci powyżej 14 do 16 roku życia	4
3.5.	dzieci powyżej 17 do 18 roku życia (realizujące obowiązek szkolny)	0
4.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	4
5.	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego	8
6.	Przeciętny czas pracy asystenta rodziny (podany w miesiącach z dokładnością do jednego miesiąca, miesiąc rozpoczęty liczony jest jako pełny miesiąc)	35
7.	Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę:	5
7.1.	ze względu na osiągnięcie celów	2
7.2.	ze względu na zaprzestania współpracy przez rodzinę	3
7.3.	ze względu na brak efektów	0
7.4.	ze względu na metody pracy	0
7.5.	Liczba rodzin, które korzystały z usług asystenta rodziny	15

Główne problemy, z jakimi borykały się rodziny objęte opieką i wsparciem asystenta rodziny:

- bardzo niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,

- brak realizacji przez dzieci obowiązku szkolnego,
- brak zdiagnozowania dzieci pod kątem zaburzeń zachowania, trudności szkolnych,
- brak stałego zatrudnienia u rodziców dzieci,
- kryzysy rodzinne np. śmierć jednego z małżonków,
- uzależnienie od alkoholu, przemoc w rodzinie,
- problemy szkolne dzieci i młodzieży,
- trudności finansowe rodzin.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia w/w rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

14. Projekty realizowane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale.

W 2023 roku zostały zrealizowane zostały 6 projektów socjalnych:

Projekt socjalny „Podziel się posiłkiem – jadłodzielnia w Gminie Skala”

26 kwietnia 2023 r. w Gminie Skala, w bezpośrednim sąsiedztwie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, została uruchomiona jadłodzielnia. Miejsce zostało utworzone w ramach projektu socjalnego „**Podziel się posiłkiem – jadłodzielnia w Gminie Skala**”. Jadłodzielnia ma za zadanie zmniejszyć ilość marnowanego jedzenia, a także wesprzeć osoby w trudnej sytuacji finansowej bądź po prostu osoby, które chcą coś zjeść i jednocześnie uratować jedzenie, które by się zmarnowało. Jadłodzielnia składa się z szafki na suche produkty oraz lodówki na produkty wymagające warunków chłodniczych. Działa 24 godziny na dobę, siedem dni w tygodniu. Na terenie Naszej Gminy mamy już miejsce, gdzie mieszkańcy mogą zostawiać żywność, którą mają w nadmiarze, a także częstować się tym, co pozostawili inni w myśl zasady foodsharing. Jest to inicjatywa skierowana do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Skala, gdyż z produktów znajdujących się w jadłodzielni może skorzystać każdy potrzebujący, bez względu na status społeczny. Korzystanie z jadłodzielni jest bezpłatne, a ideą tego miejsca jest wzajemna pomoc oraz walka z marnotrawieniem.

Projekt socjalny pt. "Mocni razem! - wzmacniamy rodzinne więzi"

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale we współpracy z Fundacją Wspomagającą Wychowanie Archezja, w 2023 r. realizował Projekt pt. "Mocni razem! - wzmacniamy rodzinne więzi". Projekt realizowany był na terenie województwa małopolskiego i skierowany jest do małopolskich rodzin (rodziców, wychowawców, dzieci i młodzieży), a także do osób zajmujących się pracą z wcześniej wymienionymi grupami, ze szczególnym uwzględnieniem odbiorców z obszarów wiejskich. Celem projektu było wzmacnianie rodzinnych więzi, podnoszenie kompetencji wychowawczych (rodzice i wychowawcy) oraz społecznych (wszyscy adresaci projektu), a ponadto organizowanie zajęć i wydarzeń mających na celu rozwój zasobów własnych partycypujących w nich rodzin. Ww. cele zostały zrealizowane dzięki wdrożeniu następujących działań: terenowych zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla rodzin, warsztatów stacjonarnych oraz szkoleń prowadzonych w formule on-line. Zajęcia wychowawczo-profilaktyczne odbyły się na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego. W roku 2023 zrealizowane zostały 3 rodzinne gry

terenowe (6-godzinne), sprzyjające nauce poprawnej komunikacji, budowaniu więzi, rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie. Następnie zostały przeprowadzone zajęcia on-line podnoszące kompetencje wychowawcze, opierające się na treściach Szkoły dla Rodziców i Wychowawców. Ponadto zrealizowane zostały warsztaty dla rodzin na terenie Ojcowskiego Parku Narodowego. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji wychowawczych, wzmocnienie więzi rodzinnych, podnoszenie kompetencji społecznych wszystkich.

Projekt socjalny „Po prostu żyć”.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r. zrealizował projekt socjalny pn. „Po prostu żyć”, którego głównym celem było wydłużenie samodzielności życiowej seniorów oraz podniesienie jakości ich życia poprzez zwiększenie świadomości, wiedzy na temat zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia. Projekt socjalny „Po prostu żyć” adresowany był do Seniorów z terenu Miasta i Gminy Skala. W ramach projektu zorganizowano zajęcia ruchowo-taneczne oraz zostały zorganizowane warsztaty zielarskie a także warsztaty z dietetykiem. Seniorzy otrzymali informacje co jest niezbędne do zwiększenia świadomości i wiedzy na temat zdrowego stylu życia i ochrony zdrowia. Podczas spotkania z dietetykiem Seniorzy mieli okazję zwiększyć swoją wiedzę na temat zdrowego stylu życia, racjonalnego żywienia, profilaktyki zdrowotnej i żywieniowej między innymi poprzez weryfikację składów popularnych produktów spożywczych, omówienie talerza zdrowego odżywiania oraz piramidę zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dla osób w wieku starszym. Seniorzy zwiększyli swoją wiedzę, jak właściwie odżywiać się by poprawić swoje zdrowie i samopoczucie.

Projekt socjalny „Szkoła dla Rodziców”

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale zrealizował projekt socjalny pod nazwą: „Szkoła dla Rodziców” to program spotkań dla każdego, kto szukał sposobu na nawiązanie głębszych i cieplejszych relacji z dziećmi lub wychowankami. Dał możliwość refleksji nad własną postawą wychowawczą. Głównym celem Szkoły było wsparcie rodziców i wychowawców w podejmowaniu prawidłowych relacji z dziećmi. Warsztat pomagał w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą. Uczył dialogu i kształtował więzi opartych na wzajemnym szacunku. Wspierał rodzinę w jej prawidłowym funkcjonowaniu przez naprawę i ochronę więzi emocjonalnych, budowanie klimatu zaspokajającego potrzeby miłości, bezpieczeństwa i akceptacji. Dorośli mieli możliwość opanowania konkretnych metod

wychowawczych. Projekt objął grupę rodziców – 12 osób. Prowadzony był przez dwóch certyfikowanych realizatorów Szkoły Rodziców i Wychowawców. Prowadzony był w formie warsztatowej. Część pierwsza odbyła się czerwiec – lipiec 2023 r., część druga odbyła się we wrześniu 2023 r.

Projekt socjalny „Jest taki dzień”

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, jak co roku zorganizował spotkanie wigilijne dla osób samotnie lub ubogo spędzających czas świąt mieszkańców Miasta i Gminy Skala. Innym bardzo ważnym argumentem przemawiającym za zorganizowaniem tego rodzaju spotkania była zauważana od dłuższego czasu szybsze tempo życia powoduje ograniczenie kontaktów rodzinnych w szczególności dzieci i rodziców. Coraz mniej jest rodzin wspólnie zamieszkujących tzw. gospodarstw wielopokoleniowych gdzie pielęgnowane i kultywowane są tradycje rodzinne m.in. spotkania wigilijne. Szczególnie w okresie świąt Bożego Narodzenia poczucie osamotnienia jest najbardziej dotkliwe dla osób samotnych, starszych, chorych i niepełnosprawnych. Celem projektu było przygotowanie wigilii dla osób z terenu gminy, samotnie i ubogo spędzających czas świąt, a szczególnie, tak rodzinnie obchodzonej w naszej polskiej tradycji wigilii. Spotkanie miało za zadanie utwierdzić uczestników o przynależności do społeczności lokalnej. Chcielibyśmy przez to pokazać, iż są instytucje powołane do tego aby w takich momentach wspierać, pomagać i sprawiać radość.

Zadaniami zrealizowanego projektu było:

- zmniejszenie uczucia osamotnienia,
- wzrost poczucia własnej wartości osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- integracja osób o podobnym statusie społecznym,
- kultywowanie tradycji poprzez wspólne biesiadowanie, śpiewanie-kolędowanie,
- zaangażowanie instytucji, firm, osób prywatnych w działania na rzecz środowiska lokalnego,
- uwrażliwienie mieszkańców gminy na drugiego: chorego, samotnego,
- niepełnosprawnego człowieka żyjącego obok nas,
- wsparcie (rzeczowe) uczestników spotkania poprzez wręczenie każdemu „paczki świątecznej”.

Organizowane spotkanie miało na celu wsparcie osób, które w okresie tak rodzinnych świąt jakimi są Święta Bożego Narodzenia pozostają samotne, osób starszych, które nie mogą samodzielnie przygotować sobie potraw wigilijnych, a także tych którzy pozostają bez stałego miejsca zamieszkania. Wspólne podzielenie się opłatkiem, spożywanie potraw oraz kolędowanie pozwoliło uczestnikom spotkania choć na chwilę poczuć ciepło spotkania z innym człowiekiem, często pozostającym w podobnej sytuacji życiowej. Uczestnicy spotkania otrzymali również paczki żywnościowe jako wsparcie w trudnej sytuacji bytowej. Uczestnictwo zaproszonych gości, m.in. przedstawiceli Urzędu Miasta i Gminy w Skale, Proboszcza Parafii Minoga, dało uczestnikom projektu poczucie, że są ważni i, że ich los nie pozostaje dla innych obojętny. Projekt był szansą na wypracowanie pozytywnych relacji między społecznymi oraz międzypokoleniowymi. Spotkanie było także okazją do zacieśnienia więzi między klientem a pracownikiem socjalnym.

Projekt socjalny „Spotkanie z Świętym Mikołajem”

Asystent rodziny Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale zrealizował projekt socjalny pn.: „**Spotkanie z Świętym Mikołajem**”. Jego głównym celem było zorganizowanie zabawy dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy społecznej, w których występują problemy z wypełnianiem funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodziny te objęte są wsparciem w postaci asystenta rodziny. Projekt socjalny „Spotkanie z Świętym Mikołajem” skierowany był do grupy 18 dzieci z terenu Miasta i Gminy Skala w przedziale wiekowym 3-15 lat, pochodzących z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W rodzinach tych występuje często wiele ograniczeń na różnych płaszczyznach życia społecznego, jak również w kwestiach opiekuńczo – wychowawczych. Wizyta Świętego Mikołaja, to jeden z najbardziej oczekiwanych przez dzieci dni w roku. Dlatego poprzez realizację naszego projektu chcieliśmy aby rodzice mogli wspólnie z dziećmi cieszyć się z możliwości spotkania z Świętym Mikołajem. Spotkanie pozwoliło choć na chwilę przenieść dzieci w magiczny świat, w którym podczas spotkania z Świętym Mikołajem zostały obdarowane prezentami. Została również zorganizowana zabawa, prowadzona przez animatorów, podczas której dzieci mogły rozwijać swoją wyobraźnię oraz kreatywność.

Zadaniem zrealizowanego projektu było:

- Integracja rodziny,
- Kultywowanie tradycji poprzez spotkanie z Świętym Mikołajem,
- Rozwijanie wyobraźni, fantazji oraz kreatywności u małoletnich dzieci,
- Ćwiczenie trudnej sztuki cierpliwości, czekając na przybycie magicznej postaci
- Świętego Mikołaja,

- Wzmocnienie poczucia własnej wartości dziecka, gdy zostaje obdarowane.

15. Programy

▪ Program „Gmina Skała szansą dla wszystkich”

Program „Gmina Skała szansą dla wszystkich” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 9.1.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Numer projektu RPMP.09.01.01-12-0017/20.

Okres realizacji projektu lipiec 2021 – października 2023. Projekt skierowany jest do osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Celem głównym projektu jest aktywizacja społeczno-zawodowa lub tylko społeczna 58 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie Gminy Skała.

W roku 2023 uczestnicy projektu zostali objęci usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym i zdrowotnym w formach indywidualnych:

- 1) Poradnictwo psychologiczne: 70 godzin dla 6 osób
- 2) Poradnictwo pedagogiczne: 80 godzin dla 5 osób
- 3) Poradnictwo logopedyczne: 110 godzin dla 2 osób
- 4) Terapia wodna: 66 godzin 3 osób
- 5) Terapia sensoryczna SI: 52 godziny dla 1 osoby
- 6) Kurs prawo jazdy kat B: dla 2 osób

W roku 2023 uczestnicy projektu zostało objęci usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym w formach grupowych:

- 1) Szkolenie „Trening efektywnego rozwiązywania problemów” w terminie 13.05.2023 – 14.05.2023 dla 14 uczestników w wymiarze 32 godzin (2 grupy x 16 godzin) oraz Szkolenie „Współdziałanie w grupie” dla 3 uczestników w wymiarze 16 godzin.

2) Szkolenie „Decyzyjność i motywacja osobista” w terminie 27.05.2023 – 28.05.2023 dla 14 uczestników w wymiarze 32 godzin (2 grupy x 16 godzin) oraz Szkolenie „Koncentracja uwagi” dla 3 uczestników w wymiarze 16 godzin.

3) Szkolenie „Rozpoznawanie emocji i potrzeb” w terminie 16.09–17.09.2023 dla 14 uczestników w wymiarze 16 oraz Szkolenie „Trening panowanie nad lękiem” dla 2 uczestników w wymiarze 16 godzin.

4) Szkolenie „Budowanie samooceny” w terminie 30.09–01.10.2023 dla 12 uczestników w wymiarze 16 godzin oraz Szkolenie „Trening adaptacji społecznej” dla 2 uczestników w wymiarze 16 godzin.

W roku 2023 uczestnicy projektu zostało objęci usługami aktywnej integracji o charakterze zawodowym w formach grupowych:

Zrealizowano kurs ECDL dla 4 uczestników w dniach 12-14.06.2023r. Uczestnicy uzyskali kwalifikacje zawodowe.

Wartość finansowa działań wdrażanych w ramach zadania

W okresie od 01.01.2023 r – 31.12.2023 r. wartość finansowanych działań wyniosła:

Całkowita wartość projektu w 2023 r. wyniosła 457 111,02 zł

Wkład własny 66 534,97 zł

Środki z UE 390 576,05 zł

▪ **Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**

W roku 2023 ośrodek przystąpił do realizacji programu ministerialnego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2023. Program w całości finansowany był z Funduszu Solidarnościowego na 2022 r. Na realizację programu Gmina Skała otrzymała dotację w wysokości 108 000,00 złotych. Głównym celem programu było wprowadzenie usługi asystenta, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego. Tą formą pomocy zostało objętych 5 osób w tym:

- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności - 1
- osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną - 2
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności - 1
- osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną - 1

W ramach niniejszego zadania zatrudniono na umowę zlecenie 3 asystentów osoby niepełnosprawnej. Na realizację programu w 2023 roku wydatkowano 56 538,54 zł, środki te w całości zostały pokryte z dotacji, z budżetu państwa.

▪ **Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale realizował Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 w formie całodobowej. Program finansowany był ze środków państwowego funduszu celowego – Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programu Gmina Skala otrzymała z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie. Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu wyniosła 10 145,51 złotych. Program skierowany był do członków rodzin lub opiekunów zamieszkałych na terenie Miasta i Gminy, zamieszkujących we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawujących całodobową opiekę nad pełnoletnimi osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość korzystania z doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, świadczonej w ramach całodobowego pobytu w placówce. Z programu skorzystało 3 osób w łącznej ilości 42 dni pobytu w całodobowej placówce wpisanej do rejestru Wojewody Małopolskiego Centrum Seniora Droginia. Uczestnik Programu za usługi opieki wytchnieniowej nie ponosił odpłatności.

▪ **Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa 2014-2020” (FEAD).**

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale we współpracy z Bankiem Żywności w Krakowie realizuje Program Operacyjny Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021 plus, który jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem tego Funduszu jest ograniczanie ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego. Realizowany jest on we wszystkich krajach Unii Europejskiej i współfinansowany w 85% ze środków UE. Pomoc w ramach

PO PŻ kierowana jest do osób i rodzin o niskich dochodach i udzielana jest w formie paczek żywnościowych lub posiłków. Osoby, których dochód nie przekracza 235 % kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1 823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej, 1 410,00 zł dla osoby w rodzinie mogą uzyskać skierowanie do otrzymania pomocy żywnościowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Skale. W 2023 roku zakwalifikowano łącznie do pomocy żywnościowej 197 osób i wydano 384 paczek, a łączna ilość rozdysponowanej pomocy żywnościowej to 6 809,00 sztuk, co daje 100% udział artykułów spożywczych współfinansowanych przez FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej przez OPR.

Tabela Nr 17. Liczba osób objęta pomocą żywnościową w 2023 r.

Nazwa Organizacji (województwo)	Liczba osób objęta pomocą żywnościową					
	Ogółem osób	Płeć		Wiek		
		kobiet	mężczyzn	Dzieci do 15 lat	Powyżej 65 lat	Pozostałe osoby
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	197	92	105	59	17	121
ogółem	197	92	105	59	17	121

Tabela Nr 18. Podział na grupy docelowe osób objętych pomocą żywnościową w 2023 r.

Nazwa Organizacji (województwo)	Podział na grupy docelowe				
	Ogółem osób	Bezdomni	Niepełnosprawni	Migranci, mniejszości	Pozostałe
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	197	1	21	6	174
ogółem	197	1	21	6	174

Tabela Nr 19. Liczba osób objęta pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu w 2023 r.

OPL	Liczba osób objęta pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu		
	do 100% kryterium	100% - 220% kryterium	Ogółem osób
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale	113	84	197
ogółem	113	84	197

▪ Program „Korpus Wsparcia Seniorów”

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, jest odpowiedzią na wyzwania, jakie stawiają przed Polską zachodzące procesy demograficzne oraz jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia. Program wykorzystuje pojawiające się wciąż nowe technologie, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami. Obecne rozwiązania dają możliwość m.in. monitorowania samopoczucia osób starszych przez ich bliskich, nawet jeśli przebywają oni w odległym miejscu. Rozwiązania te pozwalają osobom starszym czuć się bezpieczniej oraz być bardziej samodzielnymi, a w razie potrzeby szybko powiadomić bliską osobę czy też służby ratunkowe o kryzysowej sytuacji, w jakiej się znaleźli. Ta forma wsparcia seniorów, polegająca na zapewnieniu opieki na odległość za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa, o podobnej funkcjonalności jak opaska bezpieczeństwa, oparta jest na najnowszych rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. To idealne rozwiązanie, szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które nie potrzebują usług całodobowych i nie korzystają na co dzień z usług opiekuńczych czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Stanowi także istotne uzupełnienie wsparcia realizowanego w postaci usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych, u osób, których stan zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej

reakcji, powiadomienia właściwych służb i udzielenia możliwie najszybciej pomocy, w tym pomocy medycznej, w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale, w 2023 roku realizował Program „Korpus Wsparcia Seniora” Moduł II, wspierający gminę w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Program jest kontynuacją Programu „Wspieraj Seniora” i objął zasięgiem 100 Seniorów z terenu Miasta i Gminy Skała.

Koszt realizacji Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2023 rok, wyniósł 17 570,14 zł, z czego dotacja wyniosła 14 056,11 zł, natomiast wkład własny wyniósł 3 514,03 zł.

▪ **Program Senior +**

Klub Senior + w Barbarce został utworzony w celu integracji i aktywizacji społecznej oraz zaspakajania potrzeb osób starszych w Gminie Skała. Uczestnikami Klubu Senior + w Barbarce są mieszkańcy Miasta i Gminy Skała głównie z terenu wsi Barbarka, Gołyszyn i Poręba Laskowska. Klub Senior + funkcjonuje od poniedziałku do piątku (od 14.00 do 20.00) dla osób powyżej 60. roku życia (w tej grupie są zarówno mężczyźni i kobiety) dla 25 seniorów. W trakcie realizacji zajęć w 2023 r. w Klubie Senior + uczestnicy mieli możliwość podtrzymywania więzi rodzinnych i sąsiedzkich, co z kolei zapobiega odizolowaniu się społecznemu tej grupy wiekowej. W trakcie realizacji projektu prowadzone były zajęcia takie jak: zajęcia terapeutyczne z animatorem klubu w liczbie 1252 h, zajęcia ruchowe – ogólnorozwojowe w liczbie 96 h, warsztaty z rękodziela 60 h, warsztaty fotograficzne w liczbie 30 h, warsztaty teatralne w liczbie 48 h. Podczas zajęć kulturalno – oświatowym uczestnicy odbyli 5 wycieczek w tym 2 wyjazdy do kina, wyjazd na termy, zwiedzanie Wadowic śladami Ojca Świętego, wyjazd do Miechowa gdzie mieli okazję zwiedzić Bazylikę Grobu Bożego wraz z Muzeum Ziemi Miechowskiej oraz wziąć udział w warsztatach robienia baniek. W ramach tych zajęć seniorzy mieli opłacony transport na Jarmark Bożonarodzeniowy do Krakowa. Należy w tym miejscu podkreślić, iż również Seniorzy mieli możliwość odbycia spaceru po okolicznym lesie wraz z członkiem koła łowieckiego „Szarak”. W siedzibie klubu na zajęciach międzypokoleniowych został zorganizowany występ uczniów i chóru Szkoły Podstawowej w Minodze im. Stulecia Odzyskania Niepodległości Polski z okazji 11 listopada. Wymienione zajęcia prowadziła wykwalifikowana kadra mająca doświadczenie w pracy z ludźmi. W zajęciach, w których seniorzy uczestniczyli w siedzibie klubu i nie tylko zostało zauważone zwiększenie aktywnego uczestnictwa oraz poczucia zapewnienia im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji. Pozwoliło to seniorom

aktywniej spędzać czas wolny. Członkowie Klubu mają również możliwość uczestniczenia w działaniach samopomocowych, prospołecznych oraz angażują się w różnorodne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariat. Podczas tych zajęć seniorzy uczestniczyli w obchodach świąt państwowych oraz w uroczystościach lokalnym. Seniorzy z Klubu Senior + byli włączeni w aktywną i systematyczną współpracę z Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Mając powyższe na uwadze seniorzy mieli okazję zobaczyć współpracę zespołową, która pokazała, że funkcjonowanie w grupie poprawia stan psychiczny i wpływa na dobry nastrój. Realizacja projektu sprawiła, że seniorzy nie czuli się osamotnieni. Stworzone zostało miejsce spotkań dla naszych seniorów w dogodnych warunkach do korzystania z różnych form pomocy. Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z umową. Wartością dodaną i chyba najważniejszą jest jednak to, co pozyskali seniorzy czyli samych siebie poprzez ciekawe spotkania oraz różnorodności wielokierunkowym działań w miejscu zamieszkania, które pozwoliło zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Wyzwania wynikające z procesu starzenia się społeczeństwa wymagają podjęcia wielokierunkowych działań, które mają na celu zapewnienie godnego starzenia się poprzez poprawę jakości i poziomu życia seniorom. W związku z zorganizowanymi zajęciami dla seniorów było odpowiedzią na rosnące potrzeby osób starszych. Poprzez udział w zajęciach seniorzy zwiększyli swoją przynależność do wspólnoty, co zapewniło osobom w wieku starszym dobre samopoczucie, co ma duży wpływ na zdrowie oraz wzmocnili wiarę we własne możliwości. Należy tu podkreślić, że dzięki działalności Klubu Senior + seniorzy mają wypełniony czas wolny, a co za tym idzie pozwala im to odnaleźć sens życia i podjąć nowe wyzwania.

16. Pozostała działalność Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2023 roku:

- współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w ramach akcji charytatywnej „Szlachetna paczka” z terenu Miasta i Gminy Skala do której pracownicy socjalni zgłosili 9 rodzin.
- organizacja spotkania wigilijnego dla 60 osób starszych, samotnych oraz niepełnosprawnych z terenu naszej gminy oraz przygotowanie paczek z zorganizowanych zbiorów .
- współpraca z Fundacją Archezja.
- współpraca ze stowarzyszeniem Piękne Anioły
- nieodpłatna pomocy prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, dla mieszkańców Gminy.

Pracownicy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

- 1) **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie** – w zakresie poradnictwa rodzinnego, interwencji kryzysowych, kierowania osób na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, itp.
- 2) **Urzędem Pracy** – w celu rozwijania aktywnej polityki rynku pracy, przeciwdziałania i zapobiegania bezrobociu, w kierunku odzyskania zdolności funkcjonowania w środowisku, osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.
- 3) **Komisariatem Policji** - w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w przypadkach interwencji dot. stosowania przemocy w rodzinie, osób chorych psychicznie, demoralizacji nieletnich oraz w zakresie zabezpieczenia osób chorych i starszych przed skutkami zimy, w pracy z klientami tzw. „trudnymi” współpraca z policjantami dzielnicowymi, a także korzystamy z asysty w sytuacjach zagrożenia w czasie wykonywania czynności służbowych.
- 4) **Sądem Rodzinnym** – w zakresie wydania zarządzeń odnośnie władzy rodzicielskiej w środowiskach wskazujących na zaniedbywanie dzieci, kierowanie osób na leczenie psychiatryczne bez zgody oraz kierowania do domów pomocy społecznej bez zgody w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia osoby lub środowiska, natomiast w przypadku rodzin patologicznych objętych nadzorem kuratorskim współpracujemy z kuratorami sądowymi i społecznymi itp.
- 5) **Prokuraturą** – składanie wniosków o wszczęcie postępowania w przypadku zgłoszenia przemocy w rodzinie, zaniedbywanie lub innych spraw naszych klientów wymagających rozpoznania wychodzącego poza zakres kompetencji pracownika socjalnego.
- 6) **Szkołami** – współdziałanie pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi w zakresie udzielania pomocy dzieciom i ich rodzinom, a także z dyrektorami szkół w sprawie dożywiania uczniów w czasie trwania roku szkolnego oraz ferii zimowych i kolonii letnich.
- 7) **Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** przy Urzędzie Miasta i Gminy w Skale – kierowanie wniosków o leczenie osób uzależnionych od alkoholu.
- 8) **Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną** – w zakresie pomocy pedagogicznej i psychologicznej dzieciom z problemami w nauce i zachowaniu.
- 9) **Środowiskowym Domem Samopomocy oraz Warsztatem Terapii Zajęciowej** - w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie.

17. Potrzeby MGOPS

Działania Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Skale w 2023 roku ukierunkowane były na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Zadania ustawowe wypełniane przez Ośrodek uzupełniały działania dodatkowe, realizowane w ramach dostępnych programów, na które Ośrodek pozyskał dodatkowe środki. Realizowane Programy „Opieka wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, „Korpus Wsparcia Seniorów”, działalność Klubu Senior + w Barbarce, wpisują się w potrzeby mieszkańców, gdyż w ostatnich latach głównym problemem społecznym staje się niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba. Ponadto, w związku ze wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, ważne jest zapewnienie odpowiedniej opieki w miejscu zamieszkania w formie usług opiekuńczych. Sprawnie realizowane usługi opiekuńcze ograniczają konieczność kierowania podopiecznych do domów pomocy społecznej. Należy zauważyć, że w ubiegłym roku znacznie wzrosły wydatki związane z pokrywaniem kosztu pobytu w domach pomocy społecznej oraz opłacaniem pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Są to zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym i konieczne jest zapewnienie środków na ich realizację. W bieżącym roku Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skale nadal będzie realizować działania statutowe. W oparciu o zdiagnozowane problemy społeczne praca z osobami czy rodzinami będzie polegała na zaspokojeniu bieżących, podstawowych potrzeb oraz długoplanowym działaniu prowadzącym do pozyskiwania lub odbudowania zasobów własnych (wiedza, umiejętności zawodowe, interpersonalne, zdrowotne) poszerzaniu możliwości samodzielnego funkcjonowania i umiejętnego korzystania z uprawnień. Będziemy podejmować działania interwencyjne w sytuacjach kryzysowych, aby nie dopuszczać do pogłębiania się problemów. Zazwyczaj takie działania interwencyjne podejmujemy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia. Jest to najtrudniejszy obszar pracy, wymaga on bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji oraz działań (chorzy psychicznie, osoby doświadczające przemocy domowej oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej, zaniedbane dzieci). Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco przez Ośrodek monitoring problemów społecznych występujących na terenie Miasta i Gminy Skala na podstawie zgromadzonych danych jak również prognoz demograficznych. Na najbliższe lata z prognoz demograficznych wynika, że nastąpi wzrost wielkości populacji ludności w wieku poprodukcyjnym. Te prognozy przekładają się na ukierunkowanie w pomocy społecznej na szeroko rozumianą pomoc osobom w podeszłym wieku, a przede wszystkim zabezpieczeniu środków finansowych na utrzymanie osób starszych w domach

pomocy społecznej i zabezpieczeniu usług opiekuńczych. Konieczność realizacji zadań podyktowanych przepisami obowiązującymi w obszarze pomocy społecznej generuje określone potrzeby uwzględniające efektywność, kompleksowość i zgodę z obowiązującymi standardami jakości działań. Należą do nich:

1. rozbudowa infrastruktury okołopomocowej – wzmocnienie pracy pracowników socjalnych o pomoc specjalistów (m.in. terapeuta uzależnień).
2. zapewnienie środków finansowych na szkolenia dla pracowników,
3. realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Skała 2022-2028,
4. kontynuowanie działalności Punktu Informacji, Wsparcia Rodzin i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą,
5. kontynuacja realizacji programu resortowego Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej "Opieka wytchnieniowa" - edycja 2024 oraz Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2024 na terenie miasta i gminy Skała.
6. zwiększenie oferty pomocowej poprzez udział w programach kierowanych do osób z niepełnosprawnością, osób starszych, samotnych, bezrobotnych,
7. prowadzenie placówek dla osób starszych,
8. zwiększenie nakładów finansowych na realizację usług opiekuńczych, kosztu pobytu w DPS,
9. zwiększenie nakładów finansowych na zasiłki celowe, okresowe i dożywianie- dotacja i środki własne gminy, zapewnienie posiłku dla najuboższych,
10. podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększania ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
11. tworzenie i wdrażanie programów osłonowych służących realizacji zadań pomocy społecznej adresowanych do konkretnych grup podopiecznych,
12. wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;

